

Пешкова Анастасія Вячеславівна,
здобувач вищої освіти ННІ № 1
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник:

Грущенко Олена Анатоліївна,
доцент кафедри економічної безпеки
та фінансових розслідувань Національної
академії внутрішніх справ, кандидат
економічних наук, доцент

ЗАПОБІГАННЯ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ І ЗМЕНШЕННЯ КОРУМПОВАНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Актуальність теми доповіді зумовлена необхідністю удосконалення правових механізмів розв'язання конфлікту інтересів, що здійснюються в умовах воєнного стану в Україні.

Конфлікт інтересів – це ситуація, коли існує можливість нанесення шкоди інтересам однієї сторони через вплив інтересів іншої сторони.

Конфлікт інтересів може виникнути в різних сферах, включаючи бізнес, політику, науку, медицину та інші. Наприклад, у бізнесі конфлікт інтересів може виникнути, коли менеджер кампанії займається особистим бізнесом, який конкурує зі своєю компанією, або коли він приймає рішення, яке сприяє його особистим інтересам, а не інтересам компанії. Також, у контексті бізнесу конфлікт інтересів може виникати, коли інтереси компанії протистоять інтересам споживачів, акціонерів, працівників та інших зацікавлених сторін.

У політиці конфлікт інтересів може виникнути, коли політик займається бізнесом, який може вплинути на його рішення в уряді, або коли він приймає рішення, яке сприяє інтересам його друзів або родичів, а не інтересам суспільства.

Реальний конфлікт інтересів – суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи не вчинення дій під час виконання повноважень [1].

Корупція – використання особою, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині першій статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей [1].

Вплив конфліктів, на різні явища суспільного середовища є досить значним. Конфлікт інтересів є обставинами, які впливають на ризик виникнення корупції та, відповідно, вчинення корупційного

правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією. Такими обставинами є суперечність між приватними інтересами особи та її службовими повноваженнями. Відтак конфлікт інтересів виникає у ситуаціях, коли певні особисті обставини можуть впливати на об'єктивність та неупередженість прийняття рішення та змісту цього рішення чи вчинення певних дій [2].

Для правових механізмів розв'язання конфлікту інтересів існує значна кількість спеціально уповноважених на те суб'єктів. Даний перелік суб'єктів передбачає Закон України «Про запобігання корупції».

Відповідно до своїх повноважень, для врегулювання конфлікту інтересів необхідно здійснювати ряд заходів, а саме:

а) Вживати заходів щодо недопущення виникнення реального, потенційного конфлікту інтересів.

б) Повідомляти не пізніше наступного робочого дня з моменту, коли особа дізналася чи повинна була дізнатися про наявність у неї реального чи потенційного конфлікту інтересів, безпосереднього керівника, а у випадку перебування особи на посаді, яка не передбачає наявності у неї безпосереднього керівника, або в колегіальному органі – Національне агентство з питань запобігання корупції чи інший визначений законом орган або колегіальний орган, під час виконання повноважень у якому виник конфлікт інтересів, відповідно.

в) Не вчиняти дій та не приймати рішень в умовах реального усунення особи від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення чи участі в його прийнятті в умовах реального чи потенційного конфлікту інтересів;

1. обмеження доступу особи до певної інформації;

2. перегляд обсягу службових повноважень особи;

3. застосування зовнішнього контролю за виконанням особою відповідного завдання, вчиненням нею певних дій чи прийняттям рішень;

4. переведення особи на іншу посаду;

5. звільнення особи [4].

6. Водночас, конфлікти інтересів сприяють розвитку корупції через декілька шляхів:

конфлікту інтересів.

г) Вживати заходів щодо регулювання реального чи потенційного конфлікту інтересів.

Національне агентство у випадку одержання від особи повідомлення про наявність у неї реального, потенційного конфлікту інтересів упродовж семи робочих днів роз'яснює такій особі порядок її дій щодо врегулювання конфлікту інтересів [3].

Заходи зовнішнього врегулювання конфлікту інтересів:

1. Використання владних повноважень для особистої вигоди: коли особа займає посаду в уряді або в органах влади, вона може використовувати свої повноваження для отримання особистої вигоди або для підтримки своїх бізнес-інтересів.

2. Недостатня контроль та прозорість: конфлікти інтересів можуть призвести до недостатньої контролю за діяльністю посадових осіб, що створює умови для корупції та зловживань.

3. Втручання в прийняття рішень: особи з конфліктом інтересів можуть впливати на процес прийняття рішень в органах влади або управління компанією на користь своїх особистих інтересів.

4. Зниження довіри громадськості: конфлікти інтересів можуть призвести до зниження довіри громадськості до владних структур та бізнесу, що створює умови для поширення корупції.

Отже, конфлікти інтересів можуть стати ґрунтом для розвитку корупції, тому важливо, особливо в умовах воєнного стану, встановлювати механізми контролю, прозорості та етичної поведінки для запобігання цьому явищу.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про запобігання корупції» від 19.10.2023.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#n25>.

2. Державна аудиторська служба, Сектор запобігання та виявлення корупції «Конфлікт інтересів», 2021 р. URL: [https://dasu.gov.ua/attachments/8c37ae72-c762-4aa9-b37e-e2573b029657_%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%BB%D1%96%D0%BA%D1%82_%D1%96%D0%BD%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B5%D1%81%D1%96%D0%B2%20\(2\).pdf](https://dasu.gov.ua/attachments/8c37ae72-c762-4aa9-b37e-e2573b029657_%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%BB%D1%96%D0%BA%D1%82_%D1%96%D0%BD%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B5%D1%81%D1%96%D0%B2%20(2).pdf).

3. Конфлікт інтересів в антикорупційному законодавстві, URL: https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%BB%D1%96%D0%BA%D1%82_%D1%96%D0%BD%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B5%D1%81%D1%96%D0%B2_%D0%B2_%D0%B0%D0%BD%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D1%80%D1%83%D0%BF%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%83_%D0%B7%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D0%B2%D1%81%D1%82%D0%B2%D1%96.

4. Зовнішнє врегулювання конфлікту інтересів, Національне агентство з питань запобігання корупції. URL: <https://wiki.nazk.gov.ua/category/konflikt-interesiv/5-zovnishnye-vregulyuvannya-konfliktu-interesiv/>.

Поптанич Юрій Михайлович,
аспірант Національної академії
внутрішніх справ

ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЙНИМ РИЗИКАМ У ДІЯЛЬНОСТІ СЛУЖБОВИХ ОСІБ, ЯКІ ЗАЙМАЮТЬ ОСОБЛИВО ВІДПОВІДАЛЬНЕ СТАНОВИЩЕ

В умовах дії воєнного стану, правопорушення що вчиняються службовими особами, які займають особливо відповідальне становище мають значний негативний вплив на національну безпеку України та одночасно є складними для виявлення та документування у зв'язку з суб'єктами, які їх вчиняють.